

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio XXX. Utrùm Deus media prædestinationis prædefiniverit; & qualia ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

unum, aut alterum indeterminatè, quousque tandem aliquod habeat effectum. Respondeo cum P. Soar. cit. D. Thom. non asserere, quod Deus elegerit media in confuso, & indeterminatè, sed tantum quod pro servanda nostra libertate, aliavè ob motiva, quæ Deus ipse scit, elegerit prædestinationis media inefficacia, & in eorum defectu eis præparaverit alia etiam inefficacia, ac tandem efficacia, omnia tamen in particulari, certa, ac determinata, cognoscendo omnem eorum effectum, nè dicamus casu, & fortuito operari.

640. Oppones 2. Si Deus nobis elegerit medium certum, ac determinatum, impediret nostram libertatem, cum non possemus aliud, nisi hoc eligere; sed hoc implicat; ergo &c. Respondeo negando majorem: talis enim electio fieret, aut ante, aut post prævisum nostrum consensum absolutum: si ante, salvatur libertas propter Scientiam Mediam, quam supponit, & præparationem concursus indifferentis: si post, nullum est inconveniens, quod aliquo modo offendatur libertas; siquidem hujusmodi necessitas est tantum sublequens, quæ non tollit libertatem antecedentem. De hoc tamen infra.

SECTIO XXX.

Virum Deus media Prædestinationis prædefiniverit, & qualia?

641.

ADVERTES prædefinitionem, de qua hic sermo est, accipiendam esse per modum intentionis, sive actus efficaciter intendentis suum effectum, non autem per modum alicujus qualitatis physice prædeterminantis; siquidem hæc impediret, & omnino tolleretur libertatem creatam, ut jam alibi diximus in Philosophia tom. 2. tract. 2. d. 5. à n. 129 & fortasse alio in loco dicemus. Unde prædefinitio, de qua in præsentī, importat decretum Dei liberum, per quod ab æterno statuit efficaciter, ut aliquid extra se ipsum fieret in tempore. Particula præ dicit antecedentiam, non solum illam, quæ esse futurum antecedit ab æterno existentiam temporaneam, sed etiam illam, quæ res antecedit suum esse futurum absolutum, & ejus præscientiam divinam absolutam in æternitate; sicque in præsentī inquirimus, An Deus decreverit media necessaria ad salutem, atque eorum esse futurum absolutum videret, & ipsa illud haberent? Cum tamen hujusmodi media, prout supra diximus, alia à solo Deo, & alia à Deo simul & à nobis dependeant, quid à nobis tenendum, duabus sequentibus conclusionibus resolvemus: Sit igitur:

642. Conclusio 1. Utrum Deus ab æterno prædefinierit efficaciter media illa prædestinationis, quæ ab eo solo dependent, & fiunt? Affirmativè. Ita P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 13. n. 3. P. Arriaga de prædest. d. 32. sect. 3. n. 25. Probatur, quia hæc media non dependent, ut supponimus, neque à merito, neque à dispositione nostra, sed totaliter à solo Deo; ergo poterit ille sine ulla repugnantia quando, & quomodo voluerit prædefinire; ac proinde ab æterno ante eorum esse absolutum, & nostrum liberum arbitrium. Confirmatur, quia cum hujusmodi media sint effectus Dei ad extra, debuit Deus ab æterno ad illos se determinare; alioqui maneret circa illos suspensus, & indeterminatus, dareturque in Deo suspensio actus; sed Deus non se

determinat, nisi per voluntatem efficacem, quæ cum antecedit esse absolutum rei, non potest non esse ejus prædefinitio; ergo &c.

Adverte de his mediis, quæ à solo Deo pendunt nullam esse difficultatem, ut ait P. Soar. cit. sed totam versari circa media, quæ pendunt à nostro libero arbitrio, quales sunt ordinariò actus liberi boni, qui cum sint in duplici differentia; alii enim sunt ita boni, ut sint omnino independentes à peccato; alii verò ita sunt boni, ut illud essentialiter supponant, de primis in præsentī, de aliis autem in sequenti sectione dicendum: Sit igitur.

644. Conclusio 2. Utrum Deus prædefinierit actus bonos liberos independentes à peccato antecedenter ad nostrum consensum liberum absolute prævisum, & ante eorum esse absolutum? Affirmativè. Ita P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 13. n. 10. ubi citat D. Aug. lib. de prædest. sanctor. cap. 10. & lib. de bono persever. cap. 9. & D. Thom. 1. p. q. 23. & 1. 2. tenent etiam P. Amicus de prædest. d. 14. sect. 5. n. 150. P. Arrub. P. Tanner. & alii. Probatur primò ex illo ad Ephes. 2. 10. ibi: *Creati in Christo JESU in operibus bonis, quæ præparavit Deus, ut in illis ambulemus.* Ad quæ verba D. Aug. lib. de prædest. sanctor. cap. 10. Quod ait Apostolus, inquit, *Creati in Christo JESU in operibus bonis, gratia est; quod autem sequitur, quæ præparavit Deus, ut in eis ambulemus, prædestinatio est.* Et D. Fulgent. lib. 1. ad Monim. Bona opera nostra, ait, *Paulus à Domino asserit præparata, hoc est, in prædestinatione disposita.* Et infra: *Sicut præparata est per prædestinationem voluntas à Domino, quæ bonum velimus, sic etiam bona opera præparavit Deus, ut in eis ambulemus.* Et D. Prosper. lib. 2. de Vocat. gent. cap. 35. alia 10. Deus, ait *his, quos eligit sine meritis, dat unde orrentur & meritis.* Idem habet D. Thom. ad eadem verba Apostoli, ex quibus, & Sanctorum Patrum expositionibus adductis satis constat, Deum electis prædefinire, (quod idem est ac præparare,) actus bonos supernaturales non supponentes peccatum antecedenter ad eorum consensum liberum, & ipsorum actuum esse absolute prævisum; ergo &c.

645. Probatur secundò rationibus: Prima, quia talis prædefinitio est valde consentanea perfectioni Providentiæ Divinæ, & amoris speciali, quo Deus prosequitur suos electos, & aliundè non lædit eorum libertatem, ut patet ex dictis de electione efficaci ad gloriam ante eorum merita absolute prævisa; ergo admittenda est in Deo. Confirmatur, quia ut se habuit Voluntas Divina ad nostram salutem, ita se habuit ad media requisita ad illam; nam ubi nulla reperitur repugnantia, proportionari debent voluntas finis, & voluntas mediorum; sed Voluntas Divina prædefinivit nostram salutem ante nostram liberam determinationem, & ejus esse absolutum prævisum; ergo sic etiam prædefinivit media omnia ad illam requisita; cum in hoc nulla appareat manifesta repugnantia.

646. Secunda, quia Deus, ut constat ex conclusione proximè apposita, & ipsi Adversarii concedunt, prædefinivit nobis auxilia congrua; sed de lege ordinaria non potuit sic prædefinire, quin etiam prædefiniret bona opera; siquidem hæc habent rationem finis, & illa habent rationem mediorum; prius autem intenditur finis, quam medium, quod cum in executione sit prius, debet esse in intentione posterius; ergo etiam illa prædefinivit. Confirmatur, quia ut supra diximus, qui intendit efficaciter aliquem finem, prius intendit medium propinquius ipsi fini, quam remotius; sed Deus ut finem intendit electis efficaciter salutem, cui sunt

sunt propinquiora media actus liberi meritorii, alii enim, quibus Deus solus eos excitat, sunt media remotiora; ergo prius illos intendit efficaciter; sed talis intentio efficax est eorum prædeterminatio; ergo &c.

647. Tertia, quia Deus aliquando nobis promittit nostros actus bonos, ut patet ex illo Ezech. 36. 27. ibi: *Faciam, ut in præceptis meis ambuletis, & iudicia mea custodiatis, & operemini*; sed qui aliquid promittit efficaciter, habet voluntatem antecedentem dandi illud, quod promittit; promissio enim antecedit rem promissam; siquidem non idcirco promittitur, quia res fiet, sed idcirco res fiet, quia promittitur; ergo Deus habuit voluntatem antecedentem, seu intendentem ipsos actus; consequenterque eos prædeterminavit, idque ante eorum consensum, & esse absolutum.

648. Dixi ante eorum consensum, & esse absolutum, quia debuit præcedere eorum esse conditionatum, & eorum scientia Conditionata; alioqui tolleretur libertas, ut bene P. Amicus cit. & alii notant, exceptis Thomistis. Patet, quia cum prædeterminatio divina sit infallibilis, si antecedit omnem prævisionem actus, non relinquet causam proximam indifferentem ad operandum, sed necessario illam determinabit, & compellet ad operationem, ita ut consensus maneat infallibilis solum ex parte ipsius prædeterminationis, & nullo modo ex parte voluntatis creatæ, ut fit quando præcedit esse conditionatum, & ejus scientia Conditionata, & est necessarium, ut salvetur libertas in operando juxta ea, quæ supra diximus de electione efficaci ad gloriam ante prævisa merita in esse absoluto, prævisa tamen in suo esse conditionato, & supposita eorum scientia Conditionata.

649. Oppositum tenent P. Vasq. 1. p. d. 99. cap. 7. d. n. 41. P. Alarcon. de prædest. d. 1. cap. 6. num. 6. P. Martinon. de prædest. d. 19. in Appendice n. 74. P. Herice tract. 1. d. 7. cap. 5. n. 28. P. Less. P. Molin. & alii: pro quibus: Obijcies 1. Ex illo Ecclesiastici 15. 14. *Deus ab initio constituit hominem, & reliquit illum in manu consilii sui*; sed non ita relinqueret, si ejus actus prædeterminaret; ergo &c. Respondeo negando minorem; adhuc enim homo, posita prædeterminatione, manet liber ad illos actus efficiendos, aut non efficiendos, cum illa prædeterminatio supponat Scientiam Mediam, & non influat, nisi per media, quæ libertatem non impediunt.

650. Obijcies 2. D. Damascen. lib. 2. de Fide cap. 30. dicit (& idem docent alii Patres,) Deum omnia præscire, sed non omnia prædefinire; præscit enim omnia, quæ sunt in nostra potestate, & arbitrio, & ea non prædefinit; ergo &c. Respondeo D. Damascen. & alios Patres loqui de prædeterminatione determinante per qualitatem physicam: aut de prædeterminatione absolutissima independente omnino à Scientia Media, & auferente decretum conditionatum concurrendi, si voluntas creata se determinavit, & ponente aliud decretum absolutum dicens, velit, nolit voluntas operabitur: non autem loqui de prædeterminatione, de qua hic est sermo, & non tollit libertatem, sicut illæ tollent.

651. Obijcies 3. Illa prædeterminatio induceret necessitatem antecedentem; necessitatem, quia non posset non adimpleri; antecedentem, quia antecederet determinationem voluntatis; sed necessitas antecedens tollit libertatem; ergo &c. Respondeo negando majorem; ut enim induceret necessitatem illam, quæ tolleret libertatem, debebat antecedere omnem consensum, & nullo modo ei accommodari; non autem sic antecedit, cum supponat

consensum conditionatum, & ei accommodetur; ac proinde solum inducit necessitatem aliquo modo consequentem, quam potius appellamus infallibilitatem, cum non sit omnino antecedens, utpotè supponens consensum conditionatum; neque sit omnino consequens, utpotè quæ non supponit consensum absolutum. Patet in auxilio efficaci à Deo dato, ut efficaci, quod non potest non habere effectum; & tamen licet antecedit consensum absolutum, non inducit necessitatem omnino antecedentem, quia supponit esse conditionatum, & Scientiam Mediam, eique accommodatur propter quam inducit necessitatem aliquo modo consequentem, quam potius appellamus infallibilitatem.

Inferes: Ergo cum illa prædeterminatio accommodetur libertati creatæ, non erit omnino efficax, poteritque frustrari. Respondeo non esse efficacem immediatè, sed tantum mediatè, id est, mediis auxiliis, per quæ influit; siquidem per illam dicit Deus, volo efficaciter contritionem v.g. per tale auxilium, ut video per Scientiam Conditionatam, voluntatem creatam velle illam, quæ cum per tale auxilium velit liberè talem contritionem, etiam eam vult Deus ut liberam; sicque mirum non est, quod habeat præparatum concurrere ad oppositum; alioqui non esset velle efficaciter contritionem ut liberam.

Obijcies 4. Illa prædeterminatio non est necessaria ad Providentiam Divinam: tum quia sine illa Deus Providentiæ suæ ordinat actus peccaminosos ad ostendendam suam justitiam, & manifestandum specialem amorem erga electos; neque enim Deus voluntate absolutâ, sed tantum conditionatâ concurrat ad peccata, illaque permittit, & non prædefinit: tum etiam quia ad ipsam perfectam Providentiam sufficit, si Deus velit ipsos actus in causa, licet non immediatè in se, & habeat voluntatem generalem, ac conditionatam concurrendi, si voluntas creata voluerit, cujus subordinatio optimè salvatur in eo, quod operari non possit, quia Deus simul concurrat; ergo admittenda non est talis prædeterminatio.

Respondeo hujusmodi prædeterminationem non esse quidem absolutè necessariam; esse tamen necessariam de lege ordinaria, & ex quadam congruentia, ut bene probant rationes supra posite. Neque ex actibus peccaminosis bene arguitur ad actus bonos; nam sicut Deus dat specialia auxilia ad bonos, qui propterea specialiter tribuuntur Deo, & non sic dat ad peccaminosos, quos tantum permittit; ita etiam congruum fuit, quod illos, non tamen istos prædefiniret. Deinde negari non potest, Deum majorem habuisse Providentiam erga electos in ipsa prædeterminatione, quam si solum haberet illam voluntatem generalem, & ex illa majorem argui subordinacionem in causis creatis; ergo de facto non est Deo deneganda.

Obijcies 5. Si Deus ex se prædefiniret nostra bona opera, sequeretur primò, quod non essent, neque tam pauca, neque tam imperfecta, neque tam remissa: Secundò, quod viri Sancti meritò possent de Deo queri, quia majorem non acquirerent perfectionem ex eo, quod non possent excedere prædeterminationem divinam: Tertiò, quod Deus cognosceret nostros actus bonos, non quia futuri sunt, sed quia sunt ab eo prædefiniti, quod est contra communem locutionem Sanctorum Patrum; sequelæ autem sunt falsæ; ergo & illud, ex quo sequuntur.

Respondeo negando primam sequelam, cum enim

enim Deus in ipsa prædefinitione se accommodaverit Scientiæ Mediæ, ne libertas creata offenderetur, solum prædefinivit opera, prout illa vidit postea ab hominibus in tempore elicienda; ideoque tota ipsa operum paucitas, imperfectio, ac remissio potius hominibus, quam Deo debet attribui. Ad secundam dicimus, adhuc nos posse majori cum fervore divinis inspirationibus respondere, & actus perfectiores elicere; siquidem Deus semper habet paratum concursum ad illos, etiam si non ita prædefinivisset, cum prædefinitio non sit absolutè necessaria, ut eos eliciamus, quos si non elicismus, de nobis ipsis, non autem de Deo queri debemus. Ad tertiam dicimus, eos actus cognosci à Deo, & in se ipsis, & in divina prædefinitione; cum tamen non prædefiniantur, nisi ut cogniti à Scientiæ Mediæ, ideo absolutè dicuntur cognosci, quia futuri sunt, & non è contra, de quo nihil in contrarium loquuntur Sancti Patres.

S E C T I O XXXI.

Quid de mediis supponentibus essentialiter peccatum?

657. DVERTES primò media supponentia peccatum esse v. g. contritionem, seu pœnitentiam, prout hæc dicit retractationem, & aliquam peccati satisfactionem; pœnam ut pœnam; Redemptionem, five passionem Christi Domini, quæ sine Judæorum peccato esse non potuit; Martyrum tormenta, quæ connexionem habent cum malitia Tyrannorum; actus humilitatis, & propriæ confusionis de peccato commisso; sicque de aliis similibus.

658. Advertes secundò P. Soar. hic lib. 3. cap. 8. n. 14. & in opuscul. lib. 2. cap. 5. n. 14. existimare hujusmodi media esse in duplici genere: alia enim, inquit, ita supponunt essentialiter peccatum, ut sine illo esse non possint, cujusmodi sunt pœnitentia, Redemptio, pœna ut pœna, & similia, quæ formaliter respiciunt ipsam culpam ut culpam, tanquam suum objectum, & materiam circa quam; & sicut non potest dari actus sine objecto, ita neque illa media sine peccato: alia, quæ non ita dicunt ordinem essentialem ad culpam, quia absolute poterant sine illa dari, cujusmodi sunt actus humilitatis, & confusionis, Passio Christi Domini, tormenta Martyrum, & similia: Undè concludit non potuisse Deum prædefinire actus prioris generis, potuisse tamen actus secundi generis prædefinire.

659. Non placet aliquibus hæc P. Soar. divisio, ac doctrina quatenus asserit, Passionem Christi Domini, Martyrum tormenta, & actum humilitatis solum accidentaliter, & occasionaliter supponere peccatum: talis enim passio, & Martyrum tormenta possunt dupliciter considerari, aut ex parte Judæorum, & Tyrannorum, aut ex parte Christi, & Martyrum: Si primum, dabatur ibi actio externa, & odium Christi ac Fidei, quo ipsa actio externa veluti informabatur, ac reddebatur peccaminosa: Si secundum, dabatur voluntaria tormentorum receptio, & acceptatio, & dolor inde resultans in corporibus, quem acceptabant, non absolute, sed reduplicativè ut illatum ex illo odio, ideo enim Christus Dominus, & Martyres non solum dolebant de sua passione, sed maxime de peccato, & malitia Judæorum, ac Tyrannorum; ergo voluntas illa intrinsecè respiciebat ipsum peccatum,

Tom. I.

ut suum objectum; consequenterque non minùs essentialiter, quam respicit pœnitentia. Deinde sicut Martyrum tormenta absolute, & ut passiones sunt, non supponunt essentialiter odium, & peccatum Tyrannorum, illud tamen supponunt, ut sunt tales passiones, nempe Martyrum; ita etiam actus humilitatis, & confusionis, præcisè ut talis est, non supponit essentialiter peccatum; illud tamen supponit reduplicativè, quatenus talis est, nempe ortus à recordatione peccati commissi.

660. Avertes tertio, quæstionem procedere de mediis supponentibus peccatum in re commissum, & non in sola æstimatione; licet enim de hoc possit esse verus actus pœnitentiæ, & ejusdem fortasse rationis cum actu pœnitentiæ elicto de peccato in re commissio; quæstio tamen specialiter procedit de ipsa pœnitentia, quæ supponit verum, & reale peccatum, & non solum apparens. His suppositis,

661. Conclusio nostra sit: Deus prædefinivit media supponentia essentialiter peccatum ante illius præscientiam absolutam. Ita P. Amicus de prædest. d. 15. sect. 3. n. 137. P. Quiroz de prædest. tract. 4. d. 22. sect. 2. P. Arriaga de prædest. d. 38. sect. 4. n. 41. ubi etiam pro se adducit P. Mol. P. Soar. & P. Granad. & dicit esse sententiam communem inter Thomistas, & Scotistas. Probatur primò, quia quando Deus vult permissionem peccati, (ut velle posse diximus supra, & dicemus infra,) efficaciter intendit aliquod bonum, ad quod illa conducit; siquidem cum talis volitio sit bona, debet habere pro objecto aliquod bonum, qualis non est de se permissio peccati nudè sumpta, sed informata bono illo, ad quod conducit; atqui hoc bonum est pœnitentia, aut humilitas, aut alius similis actus; ergo Deus aliquem eorum prius intendit efficaciter, seu prædefinit, quod est idem; sed tunc adhuc peccatum non habet esse futurum absolutum, neque ut tale prævidetur; siquidem hoc non habet, nisi post ipsam permissionem; ergo pœnitentia, & similes actus sunt à Deo prædefiniti ante præscientiam absolutam ipsius peccati.

662. Probatur secundò, (& est totum fundamentum Contrariorum,) ideo Deus non posset prædefinire pœnitentiam, (idemque de aliis similibus actibus,) quia necessitaretur velle positivè peccatum; sed hoc non sequitur; ergo &c. Probatur minor primò, quia voluntas prædefiniciens aliquem finem solum includit eam voluntatem medii, quæ necessaria est per se ad ponendam existentiam talis finis; sed ad ponendam existentiam pœnitentiæ sufficit ex parte Dei voluntas permissiva peccati, quin sit necessaria voluntas positiva illius, ut patet in omni pœnitentia, quæ de facto datur; ergo sola illa, & non hæc includetur in voluntate prædefiniente pœnitentiam.

663. Secundò, quia ut Deus prædefiniat finem, satis est, quod ille de se sit honestus, & honestū habeat medium, per quod acquiratur; sed pœnitentia de se est honestissima, & honestum habet medium, per quod acquiratur, qualis est permissio peccati, hæc enim est honesta: tum quia Deus non tenetur non permittere peccatum: tum etiam, quia non tenetur dare auxilium efficax, quo illud impediatur; posita autem ipsa permissione, sufficienter habetur pœnitentia; ergo Deus potest illam prædefinire ante prævilum peccatum in esse absoluto.

664. Tertio, ideo prædefinitio pœnitentiæ esset volitio positiva peccati, quia habet cum illo necessariam connexionem; sed inde non sequitur; siquidem pœnitentia de peccato præterito habet cum illo connexionem necessariam; & tamen gaudium

K k

de